

Sygn. akt: III U 308/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2015r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Monika Obrębska
Protokolant:	sekretarz sądowy Przemysław Dudziński

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 października 2015r. w O.

sprawy z odwołania T. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania T. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 21.02.2014r. **znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje T. K. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 1.06.2014r. do dnia 31.12.2016r.;
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt III U 308/14

UZASADNIENIE

W dniu 21.10.2013r. T. K. zwrócił się do ZUS z wnioskiem o ustalenie jego uprawnień do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres.

Decyzją z dnia 21.02.2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. przyznał T. K. prawo do renty szkoleniowej od 1.12.2013r. tj. po ustaniu prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

T. K. wniósł odwołanie od powyższej decyzji podnosząc, że orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS o celowości przekwalifikowania jest niezgodne ze stanem faktycznym. Wskazując na powyższe odwołujący wnioskował początkowo o przyznanie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy zamiast renty szkoleniowej, a ostatecznie

na rozprawie w dniu 22.10.2015r. wniósł o przyznanie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy od daty ustania prawa do renty szkoleniowej – wobec faktu, że nie doszło do przekwalifikowania.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania w całości podnosząc, że Komisja Lekarska ZUS ustaliła, że celowe jest przekwalifikowanie zawodowe ze względu na niezdolność do pracy ubezpieczonego w dotychczasowym zawodzie.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ostrołęce ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 19.12.2011r. (...) Oddział w P. przyznał T. K. prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy do 30.11.2012r. Wypłata świadczenia była kontynuowana do 30.11.2013r. T. K. w dniu 21.10.2013r. zwrócił się do (...) Oddział w P. o ustalenie uprawnień do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na dalszy okres. W celu ustalenia powyższych uprawnień, odwołującego skierowano na badanie lekarskie, po przeprowadzeniu którego, lekarz orzecznik ZUS, orzeczeniem z dnia 12.11.2013r. stwierdził, że T. K. jest nadal całkowicie niezdolny do pracy do 30.11.2016r. Zastępca głównego lekarza orzecznika zgłosił zarzut wadliwości powyższego orzeczenia. Komisja Lekarska ZUS w oparciu o opinię konsultanta psychologa dla celów przekwalifikowania zawodowego w orzeczeniu z dnia 22.01.2014r. uznała, że celowe jest przekwalifikowanie zawodowe T. K. ze względu na niezdolność do pracy w dotychczasowym zawodzie. Wobec powyższego ZUS decyzją z dnia 21.02.2014r. przyznał T. K. prawo do renty szkoleniowej od 01.12.2013r.

T. K. do 31.05.2014r. pobierał rentę szkoleniową. W powyższym okresie z uwagi na stan zdrowia ubezpieczonego nie doszło do jego przekwalifikowania. Nie przedłużono też odwołującemu na dalszy okres prawa do renty szkoleniowej. Biegli sądowi z zakresu ortopedii, neurologii i medycyny pracy w opinii z dnia 27.09.2014r. orzekli, że odwołujący jest częściowo niezdolny do pracy od 01.06.2014r. do września 2016r. Podobnie drugi zespół biegłych sądowych z zakresu ortopedii, neurologii i medycyny pracy w opinii z dnia 20.12.2014r. orzekł, że odwołujący jest nadal częściowo niezdolny do pracy od daty wstrzymania uprawnień rentowych tj. od czerwca 2014r. do grudnia 2016r.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ostrołęce zważył, co następuje:

Odwołanie T. K. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 57 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748 ze zm.) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące przesłanki: jest niezdolny do pracy, ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy, a jego niezdolność do pracy powstała w okresach przewidzianych w ustawie albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ich ustania. W myśl art. 58 ust. 1 pkt 5 powoływanej ustawy warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, o którym mowa w art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy, uważa się za spełniony, jeżeli ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej 5 lat, jeśli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat. Przy czym zgodnie z ustępem 2 tegoż przepisu okres ten winien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy.

Definicję osoby niezdolnej do pracy zawiera art. 12 ust.1-3 powoływanej ustawy, który stwierdza, że jest nią osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, natomiast częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Zgodnie z art. 61 cytowanej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, prawo do renty, które ustało z powodu ustąpienia niezdolności do pracy podlega przywróceniu, jeżeli w ciągu osiemnastu miesięcy od ustania prawa do renty ubezpieczony stał się ponownie niezdolny do pracy. Przez ustąpienie niezdolności do pracy

należy rozumieć zarówno sytuację, kiedy na skutek badania lekarskiego ustalono brak niezdolności do pracy, jak też sytuację kiedy upłynął okres, na jaki świadczenie przyznano.

Stosownie do treści art. 60 ust. 1 cyt. wyżej ustawy osobie spełniającej warunki określone w art. 57, w stosunku do której orzeczono celowość przekwalifikowania zawodowego ze względu na niezdolność do pracy w dotychczasowym zawodzie, przysługuje renta szkoleniowa przez okres 6 miesięcy z zastrzeżeniem ust. 2 i 4.

W świetle cytowanych wyżej przepisów zasadniczą kwestią wymagającą rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie, od której zależała skuteczność odwołania było ustalenie czy T. K. jest w dalszym ciągu niezdolny do pracy. Ubezpieczony bowiem kwestionując celowość przekwalifikowania utrzymywał, że spełnia przesłanki do przyznania mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres.

Na tę okoliczność Sąd dopuścił w sprawie dowód z opinii biegłych lekarzy z zakresu ortopedii, neurologii i medycyny pracy, jako właściwych ze względu na schorzenia odwołującego, którzy w złożonej opinii, po przeprowadzeniu badania odwołującego oraz zapoznaniu się z dokumentacją medyczną dotyczącą stanu jego zdrowia, rozpoznali u niego: stan po urazie wielotkankowym przedramienia lewego piłą tarczową w 2010 roku z uszkodzeniem nerwu pośrodkowego i łokciowego, z uszkodzeniem zginaczy powierzchownych od II do V, z uszkodzeniem zginaczy głębokich IV i V, z praktyczną bezużytecznością ręki lewej u praworęcznego, ciężki epizod depresji z objawami psychotycznymi, niedrożność tętnicy szyjnej wewnętrznej, nadciśnienie tętnicze, przewlekłą chorobę wieńcową, zawroty głowy naczyniopochodne oraz łuszczycę. W konkluzji biegli uznali, że stwierdzone u odwołującego schorzenia i stopień ich zaawansowania dają podstawę do uznania wnioskodawcy za częściowo niezdolnego do pracy na okres od 1 czerwca 2014r. do września 2016r. W uzasadnieniu opinii biegli wskazali, że ubezpieczony z wykształceniem zawodowym stolarz meblowy, po wypadku nie pracował, a jego stan zdrowia po rencie szkoleniowej nie uległ poprawie. Po rencie szkoleniowej nie uzyskał zawodu umożliwiającego mu podjęcie pracy. Biegli nadmienili, że odwołujący był hospitalizowany 7.08.2014r. z powodu ciężkiego epizodu depresji z objawami psychotycznymi i jest nadal pod opieką PZP.

Organ rentowy zgłosił zastrzeżenia do powyższej opinii stwierdzając, że nie zgadza się z opinią biegłych. Zdaniem organu rentowego, biegli nie odnieśli się do orzeczenia KL, która przyznając rentę szkoleniową uznała istnienie częściowej trwałej niezdolności do pracy w związku z dysfunkcją ręki lewej, jednak ze względu na stosunkowo młody wiek i potencjalne możliwości podjęcia innej pracy – dostępnej przy istniejących ograniczeniach i po zdobyciu nowych kwalifikacji orzeczono rentę szkoleniową. Wskazując na powyższe organ rentowy wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii innego zespołu biegłych z zakresu neurologii, ortopedii i medycyny pracy.

Sąd uwzględnił powyższy wniosek i dopuścił w sprawie dowód z opinii innego zespołu biegłych lekarzy z zakresu ortopedii, neurologii i medycyny pracy, jako właściwych ze względu na schorzenia odwołującego, którzy w złożonej opinii, po przeprowadzeniu badania odwołującego oraz zapoznaniu się z dokumentacją medyczną dotyczącą stanu jego zdrowia, rozpoznali u niego: pourazową niesprawność ręki lewej z uszkodzeniem nerwu pośrodkowego i łokciowego, po przebyłym urazie przedramienia lewego w 2010r., nadciśnienie tętnicze leczone bez powikłań narządowych, stabilną chorobę wieńcową, niedrożność prawej tętnicy szyjnej wewnętrznej oraz przebyty epizod depresji ciężkiej z objawami psychotycznymi w lipcu 2014r. W konkluzji biegli uznali, że stwierdzone u odwołującego schorzenia i stopień ich zaawansowania naruszają sprawność organizmu w stopniu dającym podstawę do uznania, że badany jest nadal częściowo niezdolny do pracy na okres od chwili wstrzymania świadczeń rentowych tj. od czerwca 2014r. do grudnia 2016r. W uzasadnieniu opinii biegli wskazali, że ubezpieczony z wykształceniem zawodowym stolarz meblowy, po wypadku w znacznym stopniu utracił zdolność wykonywania pracy, zgodnie z wyuczonym zawodem stolarza. Ma ograniczone możliwości znalezienia pracy, gdyż może to być praca wykonywana tylko jedną ręką, bez dźwigania ciężarów, wykonywania ciężkiej pracy fizycznej. Przeciwskazana jest praca wymagająca pełnej sprawności obu rąk.

Organ rentowy zgłosił zastrzeżenia do powyższej opinii stwierdzając, że zgadza się z opinią biegłych co do faktu, iż ubezpieczony jest niezdolny do pracy zgodnie z poziomem posiadanych kwalifikacji. Zdaniem organu rentowego,

biegłi nie odnieśli się do orzeczenia KL, która orzekła o celowości przekwalifikowania zawodowego. Wskazując na powyższe organ rentowy wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej.

Biegli sądowi w opinii uzupełniającej stwierdzili, że nie widzą przeszkód by ubezpieczony zdobył nowe kwalifikacje zawodowe, jeśli istnieje zainteresowanie odwołującego i szansa na zatrudnienie w określonym zawodzie. Wskazali jednak, że jako osoba z niepełnosprawnością kończyny górnej lewej nie może wykonywać prac przy maszynach w ruchu oraz ciężkiej pracy fizycznej, prac wymagających sprawności obu kończyn. Biegli sądowi podnieśli, że ich zdaniem wskazane byłoby przeszkolenie w kierunku obsługi kas fiskalnych, pracy przy komputerze.

Organ rentowy nie wniósł zastrzeżeń do wskazanej opinii uzupełniającej. Odwołujący natomiast w piśmie procesowym z dnia 25.06.2015r. podniósł, że okres renty szkoleniowej upłynął rok temu, prawa do renty szkoleniowej mu nie przedłużono. Dodał, że stawiał się na wezwania Powiatowego Urzędu Pracy lecz nie odbył ani jednej godziny szkolenia.

Odnosząc się do opinii biegłych Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że należy podzielić wywoły i wnioski obu opinii biegłych lekarzy sądowych. Opinie wydane zostały przez biegłych lekarzy o specjalnościach odpowiednich do ujawnionych wcześniej u odwołującego jednostek chorobowych, po dokonaniu analizy zebranej w sprawie dokumentacji medycznej, przeprowadzeniu wywiadu oraz badań odwołującego. Zarówno rozpoznanie, a w szczególności wnioski biegłych są rzeczowe, spójne, logiczne i przekonujące. Wynika z nich, że stan zdrowia odwołującego czyni go nadal częściowo niezdolnym do pracy. Wskazać w tym miejscu należy, że uznaje się za osobę częściowo niezdolną do pracy osobę, która wobec naruszenia sprawności organizmu nie jest w stanie wykonywać prawidłowo czynności związanych z zawodem, gdy zachowała zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy (np. wymagającej niższych albo niewymagającej żadnych kwalifikacji), lecz jednocześnie utraciła w znacznym stopniu zdolność do wykonywania pracy, do której posiada kwalifikacje, przy czym dla oceny poziomu tych kwalifikacji znaczenie ma także uzyskanie rzeczywistych umiejętności, mających wpływ na karierę zawodową, np. decydujących o uzyskaniu wyższych zarobków niż pracownicy mający takie same kwalifikacje formalne, przesądzających o awansach lub możliwości znajdowania nowego miejsca pracy. Taki pogląd wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z 25.01.2010r., w sprawie o sygn. I UK 215/09. Sąd orzekający w przedmiotowej sprawie w pełni ten pogląd podziela i aprobuje.

Odnosząc powyższe do realiów przedmiotowej sprawy, stwierdzić należy, że nie budzi wątpliwości, że odwołujący jest w dalszym ciągu niezdolny do pracy. Poza sporem jest, że ubezpieczony był uprawniony do renty szkoleniowej przez okres 6 miesięcy do 31 maja 2014r. Jak wynika z informacji nadesłanej z PUP w O. w tym okresie nie doszło do uzyskania przez odwołującego nowych kwalifikacji, a prawo do renty szkoleniowej nie zostało przedłużone. Z opinii biegłych sądowych wynika, że odwołujący w dalszym ciągu jest częściowo niezdolny do pracy od 1.06.2014r. Stąd – stosownie do wniosku ubezpieczonego z dnia 21.10.2013r. o przedłużenie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, należało mu przyznać prawo do wnioskowanego świadczenia od dnia następnego po ustaniu prawa do renty szkoleniowej, skoro ubezpieczony nie nabył nowych kwalifikacji, a dalszym ciągu jest niezdolny do pracy. Co do daty końcowej przyznania świadczenia Sąd uznał za zasadne oparcie się w tym zakresie na opinii drugiego zespołu biegłych, gdyż ocena przewidywanego czasu trwania niezdolności do pracy przez odwołującego dokonana przez ten zespół biegłych jest najbardziej aktualna.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd w oparciu o art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał T. K. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na dalszy okres tj. od dnia 1.06.2014r. do 31.12.2016r.

Zgodnie z treścią art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd był zobowiązany, przyznając odwołującemu prawo do renty, do zamieszczenia z urzędu w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego odnośnie do nieustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji tj. zarówno przyznającego prawo do świadczenia, jak też jego brak (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28.04.2010 roku, II UK 330/09, LEX 604220). W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie nie istniały podstawy do obciążenia odpowiedzialnością organu rentowego za nieprzyznanie odwołującemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy już na etapie postępowania przed ZUS. Kwestia oceny czy odwołującemu zasadnie przyznano prawo do renty szkoleniowej i czy jest on w dalszym ciągu niezdolny do pracy nie była

jednoznaczna i wymagała powołania aż dwóch zespołów biegłych sądowych. Z tych względów orzeczono jak w pkt. 2 wyroku.